

plaiuri săcelene.

REVISTĂ DE ATITUDINI ȘI PROBLEME SĂCELENE
INGRIJITĂ DE:
VICTOR TUDORAN ȘI ION CRISBĂȘANU.

Rostul nostru.

II.

După cum am arătat în primul număr al minusculei noastre reviste, rostul „plaiurilor săcelene“ este: „*de a reda — sub formă de informație — prezentul și a prevedea viitorul care nu ne prea surâde.*“

Ca punct prim, ne-am propus:

„- să facem o legătură mai strânsă, între săcelenii răspândiți pe întinsul României-Mari — mânați de nevoia unei noi și mai ușoare existențe — și cei rămași acasă, cu amintirea celor plecați.“

Nu putem afirma, că actualmente nu există o legătură între săcelenii de aici și cei de aiurea, dar aceasta se mărginește numai la simpla corespondență dintre părinți și copii, dintre rude și dintre prieteni.

Știm cu câtă nerăbdare și nostalgie primește scrisoarea bătrânească aducătoare de vești din satul lor natal — săceleanul mânat de valurile vieții printre streini — fie el comerciantul avut ori băiatul de prăvălie, fie studentul sânguitor ori profesorul universitar.

Și în bătrâneasca scrisoare — cu litere ce par mai mult heroglife și cu adresa copiată cu sfințenie după hârtia ce i-a lăsat-o feciorul la plecare — săceleanul îndepărtat găsește veșnic mângâierea trebuitoare existenței lui.

Dar în afară de aceste simple comunicări scrise — dacă e să fim drepti — nu găsim — decât la o foarte mică parte — interes pentru Săcele.

Am dori deci ca pe viitor să publicăm ca informații, activitatea săcelenilor răspândiți pe plaiurile țării precum și activitatea intelectualilor din Săcele, realizările propuse, gândurile înfăptuite, fie ele pe tărâm economic, literar, politic, național și chiar sportiv.

Avem destui săceleni și în diferite ramuri de activitate socială, cari cu ocazia sărbătorilor dau cu drag obolul lor pentru operele de binefacere din diferite orașe. De ce nu am crea un fond pentru săracii din Săcele, cari — o spunem cu durere — nu sunt așa de puțini.

Anunțăm pe toți săcelenii din țara, că avem și noi în

Copilărie.

Mi-s scumpe azi aducerile - aminte
 Și-atâta dor de ele - acum mă leagă,
 Când îmi răsar sfios și drag prin minte,
 În calea mea atâta de pribeagă

Cărările copilăriei, toate,
 Tresar din umbra lor înflorate,
 Iar gândul dus de-aripi nevinovate
 Iși flutură cernita lui năframă,
 Când, din senina ei singurătate,
 Stăruitoare, amintirea-l cheamă.

.

Căci tu te-ai stins, pe undeva, departe,
 Intr'un târziu de toamnă ruginie
 Și-atâta cale astăzi mă desparte,
 De amintirea ta, Copilărie.

AL. STROE-MILITARU

Săcele, planuri de realizat, gânduri frumoase de înfăptuit, trebuințe ale vieții de mâine, dar mai ales săracii și nevoiașii noștri

. . . Și poate bătrâna, care cu ocazia sărbătorilor a primit banul tău milostiv, a fost în trecuta vreme, soră, verișoară, prietenă, surată sau vecină cu mama, bunica sau străbunica ta. Și rugile zilnice ale bătrânelor, te vor blagoslovi . .

Dacă acestea vor deveni realizabile cândva, avem mulțumirea că primul punct din scopul revistei noastre a fost atins.

VICTOR TUDORAN.

Colț politic.

Studiind tablourile publicate ale alegerilor generale dela sfârșitul anului 1933, am găsit printre noii parlamentari, următorii săceleni:

D-l. Al. Lapedatu, ministru de stat, s'a ales în trei județe și anume: Brașov, Cluj și Târnava-Mare.

D-nii: Vasile P. Sassu, fost ministru, Radu Roșculeț și Aurel Oancea, aleși ca deputați de Constanța.

Dl. Dr. I. Bordea, ales senator de Brașov.

Dl. Gh. Onose, ales deputat de Covurlui.

Prin alianță ne permitem a-l considera săcelean. Credem a fi săceleni și D-nii:

Ing. Gh. Deleanu, deputat de Covurlui (georgist) și

Dimitrie Beloiu, deputat de Timiș-Torontal.

Toți cei de mai sus — afară de D-l Ing. Gh.

Deleanu — sunt aleși pe listele guvernamentale.

După cum vedem, în noul Parlament, elementul de origine săceleană este bine reprezentat și sperăm că atunci când se vor pune în discuție probleme care s'ar referi și la viitorul acestor sate, vor fi bine susținute.

VICTOR ION CRITU.

Pe marginea trecutului.

Spuneam în articolul din numărul trecut că vom scrie la această rubrică, despre unele probleme săcelene, care nu numai că merită, dar impun o atenție deosebită tuturor celor care, desprinși din viața acestor sate, au ajuns să-și facă auzit cuvântul între fruntariile acestei țări și poate și dincolo de ele.

Dacă durerea împărtășită de aproapele se înjumătățește și necazurile spuse și altora devin mai suportabile, atunci ne dăm și noi silința, ca pe această cale a scrisului, să punem mâna pe partea cea mai dureroasă a răniilor vieții acestor sate ce ne-au dat ființă și vrem ca strigătul suferinței să ajungă la urechile tuturor celor care poartă'n suflet nostalgia locurilor unde dorm înaintașii lor.

Evident că aceste sate nu cer minuni, dar așteaptă vorba de încurajare, sfatul și în măsura posibilității și faptele ce ar aduce o cât de mică schimbare înspre bine a vieții lor trudite. Căci vremea văicărerilor trebuie să treacă.

Asistăm astăzi, — în Săcele bineînțeles — la un fenomen trâmbițat de mai toate ziarele noastre, în legătură cu orașele țării, la desnaționalizare; dar nu o desnaționalizare bazată pe puterea de absorbire a elementului străin, ci una rezultată din despopularea datorită fugii din mijlocul acestor sate, pe care o practică elementul românesc autohton, din lipsa mijloacelor de trai. Și pentru a ilustra acest fenomen, iată și câteva cifre luate la întâmplare:

La o parohie din Satulung, s'au oficiat în anul expirat peste 20 de căsătorii. Din aceste peste 20 de noi familii, abia 4 — citiți bine — au rămas în sat, restul a apucat calea pribegiei, pe care o păstrăm moștenire în sânge dela hoinarii noștri strămoși.

Este acesta un fenomen îmbucurător? Fără îndoială că nu! De prisos să mai tragem și concluziile! Faptul în sine este mai mult decât elocvent: unde lipsesc mijloacele de trai, populația descrește sau dispare.

Deaceea elementul românesc al acestor sate nu cere nici să se descoasă de pe file îngălbenite din bătrâne izvoade, tainele istoriei sale bimilenare, nici căutarea dreptății pe seama unui neam clăcaș, nu cere nici să trăiască, intradevăr ca stăpân în țara în care doar cu numele stăpân este, ci vrea să trăiască și mai ales să trăiască aici, pe acest loc, unde Dumnezeu l-a lăsat și voința sa l-a ținut. Și nu vrea ca satul, această celulă organică a statului modern, acest alambic al plâsmuirii energiilor naționale, să apuce calea orașelor noastre care ne dau tristul spectacol al înstrăinării, la 15 ani dela unire.

Fiindcă viața Săcelilor nu este una adevărată, ci mai mult țipătul unei vieți, care e mai curând un vis despre viață; o viață fără surâs, fără speranță, doar ca o mulțumire care e ultima flacăra din marele jăratec al celorlalte vieți apuse, adunate ca un sobor de vulcani stinși în inima săcelenilor de azi.

Pe deasupra micilor bucurii de azi, de ieri și poate de mâine, pe deasupra micilor vanități inerente firii noastre, trebuie să vedem în Săcele o situație fără precedent și fără asemănare și un desinteres condamnable față de această situație.

În măsura în care vom isbuti să înlăturăm acest desinteres și să atragem atenția asupra acestei deplorable situații, ne vom fi îndeplinit o mică parte a sarcinilor ce ne-am luat.

ION CRISBĂȘANU.

Memento:

După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește locuri scumpe vouă sau părinților voștri.

- p. s. -

* Tânărul săcelean D-l Const. I. Dihoiu, unul dintre cei mai noi cunoscători ai literaturii italiene, semnează în „Curentul“, la rubrica „Siluete literare“ un articol intitulat „Giovanni Papini.“

Brașov.

* D-l I. Al Bran-Lemeny, semnează în „Gazeta Transilvaniei“ două articole: „Vânătoarea Regală dela Lempeș“ și „Expoziția de plastică și pictură: Margareta Depner și Hans Guggenberger“.

Cluj.

* În „Țara Noastră“ la rubrica „Iluzii pacifiste“ sub titlul: „Confederația Balcanică“ găsim semnătura Gh. Dragoș. Să fie oare profesorul săcelean Dragoș?! Inclinașăm a crede.

Radio-București.

* D-l profesor Simion Mehedinți în conferința ținută în luna Ianuarie a. c., a făcut juste aprecieri asupra contribuției mocanilor săceleni la comerțul român. Li suntem recunoscători.

Au apărut:

Talaz de Ioan Al. Bran-Lemeny (poezii, Brașov, 1933.)

Die Mokanen (ihre Bedeutung und Sozial-Ökonomische Entwicklung in Rumänien) von Ion I. Ghelase profesor Huși, 1933.

Georges Moroianu: Les luttes de Roumains Transylvains pour la liberté et l'opinion européenne. Episodes et souvenirs — Paris, 1933.

Așteptăm aceste lucrări, pentru a le recenza.

— Informațiuni —

Din laudabila inițiativă a d-lor profesori Dr. Victor Jinga și Dr. Gh. Dragoș, s'a ținut în seara zilei de 4 Ianuarie, în saloanele Szabo, o reușită serată mocănească, la care săcelenii au ținut să participe în număr destul de mare și aproape toți îmbrăcați în vechile costume mocănești. Din program spicuim corurile; „Hi murgule“. „La Linica“ și „Râurel de ploaie“, executate sub conducerea d-lui Valer Munteanu, dansul „Romana“ executat de d-șoarele: Violeta Russu, Rica Orzea, Marioara Lungu, Sina Boabeș, Lenuța Barbu. Lenuța Ghia, Aneta Carpin, Lenuța Popa, Ana Despan, Gica Lungu și d-nii: Dr. Eremia Bodianu, Drd. Mitică Dumitrescu, Matei Roșculeț, Nelu Bujilă, Mircea Bujilă, Radu Bratosin, Ion Despan și Ion Pană și cuvântarea ținută de D-l prof. Dr. Victor Jinga.

Sperăm că inițiativa acesta va deveni obicei.

Spre știință.

— Toate cărțile și revistele primite la redacție vor fi amintite la bibliografie.

— Rugăm insistent revistele și ziarele din țara a răspunde schimbului nostru.

— Domnii cari nu sunt abonați și rețin primul număr trimis de noi, se consideră abonați pe întreg anul.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

SATULUNG-SĂCELE (Jud. Brașov.)

Șoseaua Regele Ferdinand No. 670.

ABONAMENTE:

pentru particulari, anual Lei 30
 pt. preoți, profesori și învățători anual Lei 50
 pt. instituții și abon. de sprijin, anual Lei 100